

بررسی صفات کمی و کیفی لاشه در بره‌های نر نژادهای قزل و مهربان کشتار شده در وزن‌های متفاوت
سمیرا اورنگی^{۱*}، نرجس گرگانی فیروزجاه^۱، هادی آتشی^۲، جمشید ایزدی فرد^۳
دانشجویان کارشناسی ارشد^۱، استادیار^۲ و مربی^۳ بخش علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز
آدرس مکاتبه کننده:

سمیرا اورنگی، بخش علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، کدپستی: ۷۱۴۴۱-۶۵۱۸۶، شیراز، ایران.

تلفن و فکس: ۰۷۱۱۲۲۸۶۰۷۳، پست الکترونیک: samira.orangi@yahoo.com

مقدمه

زمان مناسب پروار بندی و وزن مناسب کشتار بره‌های پروار شده، اهمیت اقتصادی فراوانی دارد. عوامل تعیین کننده‌ی زمان مناسب پروار شامل قیمت گوشت، میزان تقاضا برای گوشت و قیمت و میزان عرضه‌ی نهاده‌های مورد نیاز به ویژه خوراک در زمان‌های مختلف هستند امروزه، تولید لاشه‌های سنگین با نسبت چربی کمتر یکی از مهمترین چالش‌های پیش‌رو در پرورش گوسفند در ایران است. میزان چربی‌های غیر لاشه‌ای، نسبت چربی لاشه و سایر صفات کیفی و کمی لاشه از عواملی نظیر نژاد، جنس، وزن کشتار، سن کشتار، میزان و ترکیبات جیره متاثر می‌شود (۱، ۴، ۵، ۶). بنابراین، فزون بر استفاده از نژادهای مناسب و جیره‌های با ترکیبات مناسب، می‌توان با بررسی اثر سنین متفاوت شروع دوره‌ی پروار، دوره‌های متفاوت پروار بندی و وزن‌های مختلف کشتار بر صفات کیفی و کمی لاشه، وزن مناسب کشتار برای هر روش پروار در هر نژاد را تعیین کرد (۱، ۵). نژادهای قزل و مهربان از نژادهای عمده‌ی گوسفند در ایران هستند و سازگاری بالایی با شرایط نامساعد محیطی دارند. این دو نژاد دارای سرعت رشد مناسب هستند و مانند دیگر نژادهای گوسفند ایرانی، هدف اصلی از پرورش آنها، تولید گوشت است. در یک مطالعه در راستای تعیین وزن مناسب کشتار در این دو نژاد، وزن مناسب کشتار از نظر صفات کیفی لاشه نظیر ضخامت چربی پشت، میزان چربی‌های لاشه‌ای و غیر لاشه‌ای و همچنین بازده لاشه، بررسی شد. نتایج مطالعه‌ی مذکور نشان داد که وزن مناسب کشتار بره‌هایی که پس از شیرگیری و در فصل تابستان پروار شدند، در نژاد مهربان ۵۰ کیلوگرم و در نژاد قزل بیش از ۵۰ کیلوگرم است (۲). هدف این مطالعه بررسی اثر وزن‌های متفاوت کشتار بر صفات لاشه در بره‌های نر پروار شده در اواخر فصل پاییز و اوایل فصل زمستان، با سن پروار ده ماهگی در نژادهای قزل و مهربان، بود.

مواد و روش‌ها

طرح آزمایش و حیوانات

مطالعه‌ی حاضر با استفاده از ۳۰ بره‌ی نر نژاد قزل و ۳۱ بره‌ی نر نژاد مهربان، در ایستگاه پژوهشی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز انجام شد. بره‌ها در سن ۳ ماهگی از شیر گرفته شده‌اند. سپس تا سن ده ماهگی با استفاده از علوفه‌ها و پس‌چر مزارع دانشکده کشاورزی تغذیه شدند. سن بره‌ها در هنگام آزمایش ده ماه بود و میانگین وزن آنها، در نژاد قزل ۴۶/۱۵ و در نژاد مهربان ۳۹/۵۱ کیلوگرم بود. پس از یک دوره‌ی ۱۵ روزه‌ی عادت‌دهی و انجام برنامه‌های دامپزشکی (تزریق واکسن آنترتوکسمی و خوراندن داروهای ضد انگل)، بره‌ها با جیره‌ای معادل ۴ درصد وزن بدن و مرکب از یونجه (۵۰ درصد)، دانه‌ی جو (۲۷/۵ درصد)، تفاله‌ی خشک چغندر قند (۱۹ درصد)، کنجاله‌ی پنبه‌دانه (۲/۵ درصد)، پودر استخوان (۰/۵ درصد) و نمک (۰/۵ درصد)